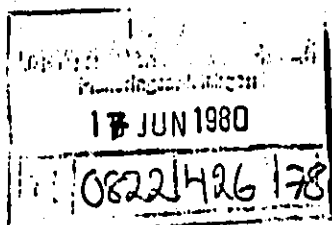

1980-04-17

P1 2437/79

Dödsboet efter Hugo Söderqvist
c/o Ake Barthelsson
Ångbergsvägen 36
141 42 HUDDINGE

Besvär i fråga om byggnadsplan inom Norrtälje kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län lämnade den 24 oktober 1979 utan bifall en framställning från Norrtälje kommun om fastställelse av förslag till byggnadsplan för Harg 1:6 och 9:3 i Vätö socken, Norrtälje kommun, till den del förslaget antagits av fullmäktige.

Över beslutet har dödsboet efter Hugo Söderqvist anfört besvär.

Antagen del av planförslaget omfattar elva tomter för fritidsändamål på ön Edsgarn, som ligger vid Norrtäljeviken mynning i Lidöfjärden. Planområdet gränsar i väster till Storviken och i norr till Edsgarnssundet. Det når med en mindre del i sydöst även fram till Karingösundet.

Länsstyrelsen har som motiv för sitt beslut i huvudsak anfört följande: Enligt av riksdagen 1972 fastlagda riktlinjer för hushållningen med mark och vatten bör den enskilda fritidsbebyggelsen inte få ta i anspråk ytterligare mark som har stort värde för det rörliga friluftslivet inom högexploaterade kustområden. Byggnadsplaneområdet ligger inom vad som enligt regeringens och riksdagens beslut 1975 skall anses som högexploaterad kust och där enligt civilutskottet stor återhållsamhet bör tillämpas i fråga om ytterligare fritidsbebyggelse i avvaktn på översiktlig markanvändningsplan. I regeringens beslut den 8 februari 1979 sades att enskild fritidsbebyggelse inom kustområdet som regel endast bör få komma till stånd som mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse och då endast om den inte inverkar negativt på friluftslivets och naturvårdens intressen. Planförslaget kan inte anses utgöra mindre kompletterande bebyggelse. Hela Edsgarn är på grund av sitt läge vid Lidöfjärden och Norrtäljeviken särskilt skyddsvärd från friluftslivssynpunkt. Ön har en vacker natur med bl.a. rik skärgårdsflora. De föreslagna tomterna kommer delvis att förläggas inom strandskyddsområde. Med hänsyn till den begränsade kapaciteten hos färjan över Vätösundet bör Vätö-Edsgarnsområdet i princip inte bebyggas ytterligare. Planförslaget strider mot den fysiska riksplaneringens intentioner.

Bynd

Dödsboet har i huvudsak anfört följande: Harg 1:6 och 9:3 omfattar cirka 10 hektar mark och har varit ett skärgårdshemman som brukades av Hugo Söderqvist. Det gamla bostadshuset ligger på Harg 1:6. Tre av de tio dödsbodelägarna, av vilka de flesta vuxit upp på Edsgarn, har byggt var sitt fritidshus på Harg 9:3. När övriga dödsbodelägare i början av 1960-talet även önskade bygga egna hus, krävde byggnadsnämnden att en byggnadsplan först skulle upprättas. År 1965 anlät dödsboet en konsult för planarbetet. Detta har sedan pågått mycket länge med olika omarbetningar och revideringar. Utställningar av planförslag har ägt rum 1970 och 1974. Det är inte rimligt att en så begränsad planfråga skall få ta så lång tid och att den fysiska riksplaneringen ges en retroaktiv verkan. Enligt kommunens markdispositionsplan kan en begränsad bebyggelse tillkomma som mindre förtätningar på bl.a. Harg 9:3. Planområdet saknar större värde för det rörliga friluftslivet eftersom fyra av tomtplatserna redan är bebyggda och området gränsar till tio bebyggda fritidsfastigheter i väster, tre bebyggda fastigheter i söder och sydost samt åtta fritidshus i öster. Vattenförsörjningen inom området är god. Länsstyrelsen har i sitt beslut inte tagit hänsyn till de enskilda intressen som enligt 4 § byggnadslagen skall beaktas vid planläggning och stött sitt beslut på den fysiska riksplaneringens intentioner, i stället för på byggnadslagens regler.

Av handlingarna framgår följande: Inom planområdet finns redan fyra bebyggda tomtplatser. Av de sju nya tomtplatserna sträcker sig ingen mer än cirka 100 meter från något av de befintliga husen. Fem av dem ligger närmare befintligt hus än 50 meter. Två av de nya tomtplatserna ligger inom strandskyddsområde på ett avstånd av cirka 30 meter från Storviken i väster. Den nordligare av dessa båda tomter ligger cirka 10 meter från ett befintligt hus i norr och drygt 15 meter från ett befintligt hus i söder. Den sydligare av dem ligger cirka 30 meter söder om det sistnämnda huset och gränsar i söder till föreslagen parkmark. Ytterligare en av de nya tomtplatserna berörs av strandskyddet. Den ligger med sitt nordöstra hörn cirka 85 meter från Edsgarnssundet i norr. Av de övriga fyra nya tomtplatserna ligger två stycken cirka 100 meter från Storvikens strand, ovanför en av de redan bebyggda tomterna. De återstående båda tomtplatserna ligger cirka 140 meter från Storviken, ovanför ett befintligt hus, resp. cirka 190 meter från Käringösundet. På udden öster om planområdet finns ett knappt tiotal hus. På motsatt sida av Storviken ligger ett tätt bebyggt område med ett tiotal fritidshus. I övrigt är ön tämligen glest bebyggd. Av kommunens översiktliga planering framgår att planläggning för ytterligare fritidsbebyggelse för Edsgarn inte är avsedd.

De sju nya hus som kommer att kunna uppföras enligt planförslaget får enligt regeringens mening ses som en komplettering och en avrundning av den nuvarande bebyggelsen. De kan inte i påtaglig grad inverka negativt på friluftslivets och naturvårdens intressen. På grund härav kan bebyggelse enligt planförslaget inte anses motverka syftet med de riktlinjer som statsmakterna ställt upp för högexploaterad kust.

De anmärkningar mot planförslaget, som framförts av enskilda, bör inte utgöra hinder för fastställelse.

På grund av vad som nu sagts bör planförslaget fastställas.

I samband med fastställelsen bör strandskyddet hävas i den utsträckning det berör tomtmarken inom planområdet samt hamnområdet och de vattenområden som skall få överbyggas. I enlighet med kommunfullmäktiges förslag bör förordnande enligt 113 § byggnadslagen utfärdas beträffande den mark som i planförslaget betecknats om allmän plats.

Regeringen fastställer - med bifall till besvären och undanröjande av länsstyrelsens beslut - byggnadsplaneförslaget, sådant det åskådliggjorts på en vid K-konsults lantmäteriavdelning 1974 upprättad karta jämte därtill hörande bestämmer och till den del det den 29 november 1977 antagits av kommunfullmäktige i Norrtälje kommun.

Regeringen förordnar att strandskydd inte vidare skall råda inom de områden som i det sålunda fastställda planförslaget betecknats med BF, Th och Vb och som nu omfattas av strandskydd.

Regeringen förordnar vidare att dödsboet efter Hugo Söderqvist enligt reglerna i 113 § byggnadslagen utan ersättning skall upplåta den mark inom planområdet som inte i planförslaget betecknats med BF eller Th.

På regeringens vägnar

Georg Danell

Hans Ling

Bestyrkes i tjänsten

Eva Hallberg
Eva Hallberg

Avskrift till

jordbruksdepartementet
statens planverk
statens naturvårdsverk
länsstyrelsen (+ prövade handlingar) (11.0822-426-78)
byggnadsnämnden
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten
F-enheten

LÄNSSTYRELSEN
Stockholms län
Planeringsavdelningen
Handläggare
l:e byråingenjör
Claes Halling
Tel. 785 5173

kopia

BESLUT

Datum

1979-10-24

Ert datum

Uppläst av regeringen

Beteckning

11.0822-426-78

Ert beteckning

Förslag till byggnadsplan för Harg 1:6 och 9:3 i Vätö socken,
Norrtälje kommun

Föreliggande planförslag, som redovisar 10 tillkommande tomtplatser för fritidsbebyggelse gäller ett område beläget på Edsgarn sydost om Vätö.

Planförslaget upprättades under år 1974.

Under tiden den 2-30 april 1974 var förslaget utställt. Under utställningstiden inkom tre anmärkningsskrivelser.

Byggnadsnämnden har godkänt planförslaget den 12 september 1974.

Kommunfullmäktige har den 2 mars 1976 beslutat att återremittera planärendet till byggnadsnämnden mot bakgrund av att exploateringsstalet bedömts vara alltför högt.

Byggnadsnämnden har i beslut den 13 oktober 1977 ånyo godkänt planförslaget dock med undantag av på plankartan med blå kantfärg markerade områden (tre tomtplatser).

Kommunfullmäktige har antagit förslaget den 29 november 1977.

Därefter har ny markägarförteckning upprättats. Nya markägare har beretts tillfälle att under tre veckor inkomma med synpunkter. Några synpunkter har därvid ej inkommit.

Länstyrelsen har därefter tillsänts förslaget för fastställelseprövning.

Kommunfullmäktiges antagandebeslut samt byggnadsnämndens godkännandeprotokoll med tjänsteutlåtande över inkomna erinringar samt plankarta utvisande undantaget område har kommunicerats. Därvid inkom en skrivelse.

Riksdagen fastlade år 1972 vissa riktlinjer för hushållningen med mark och vatten (prop 1972:111, CU 1972:35, rskr 1972:348). Riktlinjerna innebär vad gäller s.k. högexploaterade kustområdena att den enskilda fritidsbebyggelsen inte bör få ta i anspråk ytterligare mark som har stort värde för det rörliga friluftslivet. Den stora efterfrågan på attraktiv kustmark inom dessa områden motiverar en omsorgsfull planering med syfte att bibehålla den allmänna tillgängligheten till attraktiva områden och att skydda återstående relativt opåverkade områden från exploatering.

8
Lst Sth H 29 a 1977-08 20 000 00 gr enh

Postadress
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Hantverkargatan 29

Telefon
08-785 40 00

Postgirokonto
3 51 72-6

Sedan kommunerna upprättat program för hur den fysiska riksplaneringens riktlinjer skulle tillgodoses i den kommunala planeringen fattade regeringen under våren 1975 beslut för varje län med anledning av kommunernas program.

I beslutet för Stockholms län, som fattades den 27 februari 1975, uttalade regeringen att den avgränsning av kustzonen som redovisats av planverket borde beaktas. Detta uttalande innebär att som högexploaterad kust skall betraktas hela kuststräckan inom länet. Regeringen lämnade en sammanfattande redovisning av promemorian och besluten i propositionen 1975/76:1. Civilutskottet underströk i sitt betänkande 1975/76:1 bedömningen att stor återhållsamhet borde tillämpas i fråga om ytterligare fritidsbebyggelse inom områden som berörs av de geografiska riktlinjerna i avvaktan på översiktliga markanvändningsplaner. Riksdagen godtog den 3 december 1975 vad civilutskottet anfört (rskr 1975/76:45).

I regeringens beslut den 8 februari 1979 om fullföljande av riktlinjerna för hushållningen med mark och vatten i Stockholms län har bl.a. anförts under rubriken Högexploaterad kust: "Utrymmet för ytterligare enskild fritidsbebyggelse är begränsat. Planeringen bör inriktas på att reservera mark för fritidsboende i andra former och för anläggningar som tillgodoser friluftslivets behov. Enskild fritidsbebyggelse bör som regel endast komma till stånd då det kan ske i form av mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse. För den fortsatta planeringen innebär detta att befintlig bebyggelsegrupp bör kunna kompletteras med enstaka hus. Enskild fritidsbebyggelse i övrigt bör endast komma till stånd i sådana fall då den innebär en naturlig avrundning av befintligt bebyggelseområde. I samtliga fall bör bebyggelse medges endast om den inte inverkar negativt på friluftslivets och naturvårdens intressen". Vidare anföres i regeringsbeslutet: "Den fritidsbebyggelse som föreslås tillkomma i de utrednings- och utvecklingsområden som har angetts i Norrtälje kommuns markdispositionsplan bör omprövas med beaktande av vad som har angetts ovan".

Såväl kommunöversikt som markdispositionsplan har antagits av Norrtälje kommunfullmäktige den 26 april 1977 respektive den 29 mars 1977. Planförslaget för Harg 1:6 och 9:3 är beläget inom högexploaterat kustområde. Planförslaget, som antogs mer än ett halvt år efter det fullmäktige antog markdispositionsplanen för det högexploaterade kustområdet, berör ett strandområde som i markdispositionsplanen avsågs dels som grönområde och dels som område med i huvudsak tät fritidsbebyggelse, där pågående markanvändning i princip avses att behållas. Planförslaget kan inte anses utgöra sådan kompletterande mindre bebyggelse som avses i regeringens beslut den 8 februari 1979. Vidare får hela Edsgarns ö med sitt läge vid Lidöfjärden och Norrtäljeviken anses särskilt skyddsvärd från friluftslivssynpunkt. Edsgarn har en vacker natur med bl.a. rik skärgårdsflora. De föreslagna tomterna kommer därtill delvis att förläggas inom strandskyddsområde. Med hänsyn till den begränsade kapaciteten hos färjan över Vätösundet bör Vätö-Edsgarnsområdet i princip inte bebyggas ytterligare.

Länsstyrelsen finner med hänvisning till vad ovan anförts att planförslaget strider mot den fysiska riksplaneringens intentioner.

Länsstyrelsen lämnar framställningen om fastställelse av planförslaget utan bifall.

./. Detta beslut kan överklagas hos bostadsdepartementet se bilaga (Formulär U).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Lennart Lindskog, beslutande, länsarkitekt Daniel Nordström, förste länsassessor Per Evaeus, naturvårdsdirektör Tord Cēwe, t.f. överlantmätare Nils Svensson, länsantikvarie Alf Nordström och bitr länsarkitekt Bo Näswall, föredragande.

Enligt länsstyrelsens beslut

Bo Näswall

MJ/

Bestyrkes: *Andersson*